

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a volis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ ezim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Náudor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.
Kiadóhivatal: Számmer Imre könyvnyomdája.

Szeretetet!

(X) Egyházmegyénk Főpásztor, XIII. Leó pápa körlevele alapján elrendelte, hogy Jézus szent szíve tiszteletére három napon keresztül ájtatosságok tartassanak. Egybegyűjtve óhajta látni a hívők seregét, a nagyokat úgy, mint a kicsinyeket a leg-szentebb szív zsámolyánál.

Nem akarunk annak fejtegetésébe bocsátkozni, hogy mily hathatós menedéke ezen kedves ájtatosság a zaklatott emberi szívnek, hisz e hely vezéreszméknek van szánva. De maga a tény, hogy ő Szent-sége épen napjainkban tartja különösen szükségesnek a szt. szív tiszteletét, mélyen beleszánt egész társadalmunkba és gyökereiben jellemzi azt.

Mi holt-eleven a mai társadalomban? A szeretet. Mije aszott ki, mije van összetépte agyontörve? A szíve. Nézzünk föl-felé, azokra, a kik a hatalom polczán állanak, a kiket egy nemzetnek állítólagos bizalma emelt oda, a honnan — jól vagy rosszul — milliók sorsát intézik. Mi tetteiknek a rugója? Mi igazgatja őket, mint egy óriási gépezetet a cél felé? Az önzés, a szeretetlenség, a szívtelenség. A jogokat, melyeket az egyén természetesen bírhatna, a lehetőség szerint koncentrálni, egy kézben egyesíteni törekcsenek. Mindent az óriási moloch akar elnyelni.

S ha azt keressük, ki rejtőzik az ugynevezett állam mögött, ott találunk néhány

embert, egy szövetezetet, kiket a mester-ségesen csinált népszerűség kocsinak ültetett egy olyan kocsira, melyen az elvtársak magukat kényelemben vi etni óhajtják. Így van aztán, hogy egyes államokat kinőtt szövetségesek tüskén-bokron keresztül vezetnek a romlás lejtőjén.

Mindenki ámulva tekint pl. Franciaországira. Az a nép, melyet legkeresztényibbnek neveznek, melynek összes lakói közül a ne . . . katolikus oszt ly alig tesz ki többet két percetnél, a hol a hitvallóknak csodás alakjait lehet remélni és mégis egy számszerint csekély csoport uralkodik. Ólelkezik a két véglet: a legmélyebb vallásosság, mely a csodák fényében tűrdik, s a legvadabb istentagadás. Az előbbi erősebb s mégis emez ült a hatalom élére, ez tartja lánczon az igazságot.

Nézzük Olaszországot, a katolicizmus hazáját és tápláló dajkáját. Mindenki uralkodik benne, csak az nem, kit a hatalom a jog, az isteni és emberi törvény szerint megillet. Róma püspöke, a kereszténység atyj keserű rabságban éli napjait a kereszténység gyalázatára. Az önzés, a szeretetlenség, a szívtelenség diadala ez!

S ha hazánkra tekintünk, a pár év előtt még keresztény Magyarországra szinte lélegzetünkben akaszt meg bennünket az az irtóztató nyomás, mely a katolicizmusra nehezedik. Eleinte csak alattomban működött ellenünk a liberalizmus. Jó barátunknak mutatta magát, sőt magukat a kato-

likusokat használta fel, hogy ezek őt erőhöz juttassák. A mikor aztán elég erősnek érezte már magát, egyszerre ellenünk fordult, hogy, mint éhes moloch, elnyelje egyik jogunkat a másik után. Évek óta minden esztendő újabb csapást és szégyent hozott ránk, mely arcunkba kergette a vért. De mi meg vagyunk kötözve, lehetlenné téve, önásta sirunkból nem tudunk kikapaszzkodni. S most kénytelenek vagyunk nézni és várni, hogy mit fog velünk művelni az önzés, a szeretetlenség, a szívtelenség!

A mit az állam tesz, azt teszi kicsinyben a társadalom legtöbb osztálya. Elnyomni, megtörni, lehetlenné tenni a kicsinyt, a gyengét, hogy rajta a hatalmasság uralkodhassék.

Ezért vezeti a nagy pápa hiveinek millióit a szent Szívnek zsámolyához, a főforráshoz. Rideg ez a társadalom, megfagyott jéggé meredett a szíve. Nincs benne irgalom, nem tud nemesen szeretni. Csak az önzés uralkodik felette, mindenben csupán a magát keresi s elikkasztani akarja azt, a mi őt telhetetlen vágyának kielégítésében akadályozná.

Szívet, szeretetet, a szeretet lággal lobogó tüzet az egyénnek, ennek a holt-elven társadalomnak.

Ezért borulunk le, ezért kell tétüre hullanunk a szeretet forrásánál, Jézus szent Szívénél.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Járvás Margit.

Palotay Bandi elégedetlenül sétált a déli korzón. Elégedetlen volt mindenkivel a világon, még önmagával is. Mert úgy várt valamit, a mi nem következett be, pedig biztosra vette.

Nagy napja is életének ez a mai. Mivel-hogy alig egy órával ezelőtt tette le az utolsó szigorlatot. Mától fogva úgy írja ki a nevét, hogy: Dr. Palotay Andor. — És mégis? Senki sem kérdi az eredményt és nincs, a ki üdvözölje. Pedig tegnap, mikor együtt mulataknak, akkor mindegyik szerencsét kívánt. De most közönyösen siet el mellette valamennyi; a Bárdos gyerekek is, a vén Czupy is, meg az a tacskó Feri is, a ki nek még csak abszolutóriumra sücsen. Hiába csak ilyen marad a világ mindig, irigylit a más szerencsésjét. Ez a Palotay Bandi egyedüli vigasza.

... És ime! A két Galambos fiú jó amott feléje. Ezek azok, a kiket valamennyi barátja közül legjobban szeret. Hanem, ők is csak olyanok, mint a többi. A szigorlat szóba sem

kerül. A beszéd egyébiránt a fiatalabb Galambos kezdi meg ígygen:

— Mit szólsz hozzá Bandi?

— Kihez?

— Ugyan! Hát nem láttad még?

— De hát kiről beszélsz már, no! veti oda idegesen Palotay.

A két fiú erre közökre fogja és úgy viszi fel a széles asztalton egészen addig, a hol a korzó belé torkol a körúba. Ott aztán megállanak és azt mondják: a korzó szépe!

És Bandi — azaz, hogy Palotay doktor ur — nézi. A hullámzó, illatos khaosz közepén jár, a kit mutattak: a korzó szépe.

Még eddig nem látta senki. Sem tegnap, sem azelőtt. Ma tünt fel a tömkelegben először és máris övé a tér. Olyan az ő megjelenése, mint az üstökös, a mely hirtelen támad és egyszerre meglátják mindenütt . . .

Bandi, a mikor megpillantja, olyan ismerősnek nézi. Nem látja ugyan mindjárt az arcát, hiszen egész udvar van körülötte, csak a haját, a puha, illatos szőke haját látja az első pillanatban, a mint meg-meglíbbenik a levegő-égben. Csak a fodros fron-frous fejét látja még és a karcsu cédrus derakát. Az ar-

czából nagyon keveset. Azt csak akkor veszi ki tisztán, mikor a szőke tündér megfordul.

Hosszu az az arc és halvány, két buza-virág szín szem ragyog ki belőle. És Bandi most már egész tisztán emlékezik rá. S most, hogy fölismeri egyre csak azt nézi, ahogy az eset remekét szokás a tárlaton. Le nem venne róla szemét egy percze sem, de minden vonását figyeli. S a mig a séta tart, Palotay az egészről nem lát semmit. Sem a lányokat, a nevető angyalfejeket, sem a kaczer szép asszonyokat; elotte mindeuoi nincsen semmi. Csak egy arcot lát ő, csak egy szőke fejet, egy tollas kalapot, ott a közepén.

Csak Járvás Margitot látja . . . Mert ő az, a kit olyan sokan néznek.

És Palotay Andor egészen megfedkezék arról, hogy milyen nevezetes napja van ma. Ott áll a korzó sarkán, de a gondolatai messze járnak onnét.

Egy apró, fehér házikós város jár az eszében, abban is egy hepe-hupás kövezeti utca. Hosszu az az utca és görbe. A Bandi mégis olyan sokat járogatott rajta. Most is eltudná mondani a házat, a mint egymásra következnek. Az a nagy kétemeletes ház, pisz-

Rendkívüli olcsó árakért szerzeheti be a t. község STEININGER SÁNDOR dívat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általában elismert jó hírnevű gyárosok készítetté vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikket. „Deléni gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható Steininger Sándor Székesfejérvár, Náudor-utca 2. szám teljes-köz sarkán levő üzletében.

Özv. gróf Czirák Jánosné †.

Boldogságos emlékeztető Királynénknak tegnap vendége érkezett az égi dicsőségbe; nem látogatába, de örök ottmaradásra. A nagy magyar asszonyok, közül özvegy gróf Czirák Jánosné tért meg hozzá legelsőbben, hogy együtt könyörögjön vele a keresztény Magyarország boldogságáért. Öreg barátnéja nála van már ott, a hova nem ér el a fájdalom. Az itt maradt utána a földön a mint megdicsőítettése pillanatában szívünkbe költözött.

Jóságos angyalát vesztette el benne a magyar katolicizmus, a kit áldozataival gyámoltott és életének végleges példájával az evangéliumi tanítás követésére buzdított. Mint hű szolgálója Krisztusnak, templomit, oltárait ékesítette, vallását megtartotta egész hosszú áldásos életében. Hivatását magasztosan betöltötte mint katolikus nő, honleány és anya. Ékessége volt a magyar katolikus társadalomnak és hazájának derék fiakat nevelt. Nem is lehetett közönséges ember, a ki az ő magasan érzi, meleg szíve körül élt.

Mély állatosa érzillete jellemző az a buzgóság, melylyel a templomot ereje fogytaig látogatta. Mikor már járni nem tudott, elvitette magát a templomba és fölvette az utolsó kenetet, később pedig szobájában emeltett oltárt s ott hallgatta a szent misét halála napjáig. Elköltözése csöndes volt és fájdalom nélkül való, mintha álmában hallotta volna az Ur hívó szavát.

Az elhunyt özvegy Czirák Jánosné grófné életrajzi adatait a következőkben adjuk:

Özvegy Czirák Jánosné grófné, Petit-Verneuillei gróf Desasse Lujza született 1821. november 27-én Alessandriában mint Desasse Ferencz gróf és Nyitra-Zerdahelyi Zerdahelyi Constance első gyermeke. Első gyermekévéit Olaszországban töltötte, hol édesatyja, mint őrnagy Milanóban állomásozott. Gondos nevelésben részesült s édes atyja ebben a tekintetben oly lelkiismeretes volt, hogy nevelését személyesen vezette. Mikor négy éves volt, szülei

kos falával — az öreg kapitányé; az a fehér falu, mindjárt mellette: a gazdag pékmesteré, az a sárga pedig, igen, az a zöld zsulus, sárga ház, az az övék, — a Járvaséke.

És Palotay Andornak ugy tetszik, hogy most is épen arra jár, azon az utcán, mint egyszer, valamikor — régen... A zöld zsulugáter is kinyílik megint és a piros muskátlík közül kidugja a fejét egy szebb, élő virág. Véletlenül — egészen véletlenül — épen akkor, mikor a Bandi gyerekek arra halad. És Bandi lekappja a kalapját, az az eleven virág pedig becsapja egyet bolyhos, kis fejével, mosolyog is hozzá. Ugy, mint a virágkenyel, mikor feleje fordul a nap... Ez a mosoly felbátorítja Bandit.

Felnéz a leány arcába és kéri, hogy: szabad-e? A leányjak igent rebeg a Palotay gyerekek pedig belép a keskeny kapun.

A szobában Margiton kívül nincsen senki. A papa, a pápaszemés öreg ur a laboratórium-ban babrálgat, a mama meg valahol a városban jár. Bandi szabódik, hogy talán, talán nem is illenek — hanem azért leül. És Margit is oda telepazik a zongorához, hogy eljátsza a nótáit — a Bandi nótáit. Mert hát, mi tagadás benne, szereit Bandit — egy kicsit. A fiu csak hallgatja a nótát egy darabig, aztán ő is a zongorához lép. Hiszen forgatni kell a kótát. Az is igaz, hogy Margit kívülről is tudja már mi van benne, meg aztán, — aztán a Bandi szemébe néz és nem a kótára. Mindegy azért! Annál szebben játszik...

De Bandi ugy gondolja, hogy fordítani kellene már s fordít egyet a lapon. Hanem, a hogy lehajol, előbb odaér az ajka a leány

visszatértek Magyarországra; eleinte Pozsonymegyében tartózkodtak, majd Délmagyarországban telepedtek le. Felszédülve gyönyörű hajadonná fejlődött, ki kellemes és bájban, valamint műveltségben és érényekben az akkori társaság ifju hölgyei közt az első helyet foglalta el. 1844-ben férjhez ment Czirák János grófnhoz, ki már akkor ismert nevet vivott ki magának a pozsonyi országgyűlésen. Férjével ennek lovasserényi birtokára vonult, hol 1845-ben egy leánygyermekkel ajándékozta meg férjét. Ez Mária grófnő volt, ki azonban 6 éves korában elhunyt. Mindvégig boldog és példás házasságukból származtak még: Constance, férjgróf Csekonic Endréné, Lujza, Antal, Béla és János grófok. A szabadságharc alatt a grófi pár Pozsonyban lakott, honnan 1852-ben újból Lovasserénybe költöztek, hol a grófné fázadozása folytán a grófi park valóságos paradicsommá fejlődött. Ugyanakkor ő honosította meg Magyarországon elsőnek a berni tehenészetet. Már akkor is családján kívül első gondja voltak a szegények és betegek, kikhez külön orvosokat hivatott s kiket személyesen ápol. Nyílt, magyarsan vendégszerető házat vezetett, hol az elnyomatás ideje alatt gyakran találkoztak a keserő hazafak. Hósi lelkiülete különösen az 1866-iki kolera idején nyilvánult, amidőn Berényben kórházat létesített és Kélli Károly dr. (most egyetemi tanár) halált megvető bátorsággal látogatta ápolta és táplálta a betegeket.

A telet rendszeresen Budapesten töltötte. Az utolsó pesti árviz idején valóban szükség volt a fővárosnak az ő erőlyére és áldozatkészségére. Az árból kimentett szerencsétleneket több főrangú hölgygyel köröltte a Károly-kaszárnyában helyezte el és istápolta.

Életének legszebb emlékei közé számított a királyi párnak első látogatását Magyarországon, amikor is bájos megjelenésével és hasonlíthatlanul kedves, megnyerő fellépésével megnyerte az akkor még szintén ifju Erzsébet királyné jóindulatát és barátságát, melyet mindvégig megtartott. Ennek a találkozásnak kifolyása volt az is, hogy első kinevezett palatohölgye lett Erzsébet királynénak. Kiváló alkalomok, midőn oly megrendítő véget ért királynénak megjelent köztünk, mindig kedves volt előtte Czirák Jánosné grófnének társasága és szolgálata, melyért mindenha legszívélyesebb érzelmeinek nyilvánításával halmozta el őt a felséges asszony.

Mikor pedig meghalt Erzsébet királyné, ez

hamvas arcához. És ott a falon, a tiszta, fehér falon, két fejet mutat az árnyék, két kuszált haju fejet, a mint egymáshoz ér. Semmi mást... Sokszor van ez így, igen sokszor. Mig nem egyszer csak vége szakad. Mindörökké vége.

Bandi ugyan tovább is rója az utca gyalogjáróját arra, hanem a zöld zsulugáter nem nyílik ki többé, a muskátlík közül nem nevet rá senki. És egyebet sem lát az ablak táján, mint uniformist és gyakorta hall kardcsörtetést. Egyszer aztán azt sem hallja többé. Mivelhogy messze messze megy el a kis város-tól, igen, igen messze...

Ezek a gondolatok mótoszálnak Palotay agyában, mikor a társai azt mondják, hogy jó lesz odább állani Hiszen a korzó ugys alig ér már valamit, a királyné is épen most hagyja el a csatateret, ahol első felléptekor mindjárt diadalt aratott. Épen erre jó. Bandiék felé. És épen oda néz a Bandi arcába. Palotay megemeli a kalapját és köszön. A lány szemében is mintha megvillanék egy sugár. Több semmi. Valami olyast mond a köszöntésre, hogy: jó napot. Ezt is olyan tagyosan, olyan hideg nyugalommal...

Oh, ha legalább mutatta volna, hogy felismeri. Ha csak egy szót szólott volna hozzá. De így!...

Rossz kedve van Palotay Andor doktor-nak, átkozottul rossz. De hiszen olyan jelentőségteljes nap rá nézve ez a mai. És mégis!... Olyan haragos, olyan elégedetlen az arca. Pedig talán nem is azért, hogy a mai sikeréhez nem gratulált senki...

Hevey Lajos.

oly mélyen lesújtó hatást gyakorolt a grófnőre hogy attól fogva egészsége rohamosan hanyatlott. Az egészségi állapotában beállott eme fordulat azonban nem akadályozta meg, abban hogy egy régi kedvenc eszméjét, az Örökimádás templomának tervét annál nagyobb hévvel és buzgalommal ne vigye előbbre a megvalósulás felé — hiszen a gyászhir hallatára támadt föl benne az a gondolat, hogy az Örökimádás tervezett templomát kapcsolaba hozza az általa oly igen szeretett királyi barátnő emlékével. S amintholvasóink tenni fogják, a boldogult grófnő indította meg a mozgalmat az iránt, hogy Erzsébet királyné emlékére az Oltárszentség örökös imádásának templom-szenteltessék Magyarország ővárosában. Ez ügy érdekében bizottságot s szervezett s kérvény-nyel megjelent a királyi őfelség előtt, hogy őfelsége jóindulatát megnyerje a magasztos tervnek. Buzgalmát sikert koronázta, mert őfelsége megindultan adta meg jóváhagyását a tervhez s a templomépítés védnökő Mária Valéria főhercegnő lett. Utóbb őfelsége az Erzsébet-rend I. oszt. lyával tüntette ki az elsőként özv. Czirák Jánosné

Az isteni gondviselés ugy akarta, hogy a grófnő ne érje meg e szinten rendkívül mélyreható terv végeleges kivitelét; annál nagyobb és hosszabb ideig tartó lelkiüremökben részesítette azonban a nemes urnót az általa Trautwein Nepomuki János kegyesrendi főgimnáziumi igazgató segítségével 1859 november 6-án alapított Oltáregyesület révén. Ez olyan alkotás, amelyhez hasonlót csak kiválasztott lelkek létesíthetnek — főleg a mi édes magyar hazánkban. De ehhez ragaszkodott is szívének minden idegével, szeretetének egész nagyságával, amint ezt tudja mindenki, aki katolikus lapokat olvas.

A félben maradt katasztrófa.

H-k.

Egy egyszerű mesterember állott a mozdonynál. Fiatal, alig huszonhat éves legényke, aki eddig csak a nagy ügyességéről adott tanúságot, hogy hogy a déli vasut reá bizta a gyorsvonatok vezetésének nagy gondját is. S ez a fiu vasárnap reggel Polgárdi mellett egyszerre hős lett száz ember szemébe. Ugy ünnepelték, mint a diadalmas csatából hazatérő vezért. Junkert Ferencz váltig szabadkozott.

— Nem érdem ek én köszönetet! — mondta. Mikor láttam, hogy baj van, hát fékeztem. Bizony tudtam, hogy hajszálon lóg a nyakam, hanem ugrom le a gépről, de akkor meg öngyilkossá lettem volna a gyávaságom miatt való nagy szegyeemben. Nem menekül senki, ha én futok. Hát inkább én, mint száz utas.

S mikor a gép kisiklott, abban az örületes pánikban, Junkert Ferencz nyugodtan állt a fék mellett. A mozdony irtózatossal erővel végődött a fék vasmarka alatt, majd oldalt kezdett borulni, a mozdonyvezető vele együtt dőlt, de nem bocsátotta el a dörzsöket. Ha csak egy kissé elveszti a lélekjelenlétét, ha nincsen meg benne a nagy hősök önfeláldozása, akkor a polgárdi vonatkisiklás ezer meg ezer embert borít gyászba.

Mert rettenetes jelenet volt, az bizonyos. Dél előtt tíz óra felé a teljes sebességgel rohanó gyorsvonat hirtelen zökkenik, néhányszor irtózatossal lökést éreznek az utasok, aztán csend. Az álomból riadtam fel. Az ablaknál ott reszketett Urszely Jenő mérnök, az arczából csurgott a vér, ami az összetört ablakfa által ejtett sebből fakadt. Még egyre a fülemben cseng a rémes seglykiáltása. Nem tudtuk mi lesz, mi történt.

Vége mozdulatlan maradt a gyorsvonat. Mi ugrottunk először ki a féldaldalt dőlt kocii ajtaján. S futottunk előre, a mozdony felé. Azt a látványt pedig soha sem lehet elfeledni.

Verőfényes, sugárzó, bűvös nyári reggel. Mosolygott az ég is, a föld is. S ott a sineken életlenül, halálos csendben feküdt a vonat. Egy embert sem láttunk, egy jajzó sem hal-

latszott. Csak az oldalt heverő mozdony kerekkel dolgoztak vad erővel s ásták le magukat mélyen a földbe. A mozdonyhoz kapcsolt négy kocsi-nak pedig még a formája sem volt meg. Törött ajtódarabok, ablakserepek, vaspántok padok részei hevertek nagy halmazban egymáson csupa rom, csupa szivettacsaró pusztulás.

— Itt nem menekült meg egy ember sem! — mondták egyszerre.

Aztán csak a romhalmaz tetején megjele-nik egy ember. Ugy ásta ki magát a cserepek, törött vas, szétzúzott kocsi-alak közül. A ka-lapja behorpadt, a ruhája szakadozott, az arca valóságos örületesen szédült, de semmi baja. Mikor a föltésen volt, akkor kezdett csak az élet pirja megint visszatérni az arcára. S egy-serre a jókedv paroxizmusába esett.

Odarahant *Bogyai Máté* országgyűlési képviselőhöz, a ki szintén a vonaton utazott s annak mondotta el rivalgó örömmel, de mégis könyező szemmel:

— Nagyságos uram! ... Az életemet találtam meg! ... Ugy ajándékozta nekem másodszer az Isten az életemet!

S utána lassanként előkerült a tönkrement kocsi többi utasai is. Alig volt valamelyiknek komoly baja. Egyik is, másik is vérezett, de ezt jobbra könnyű karczolás okozta. Ugy történt, hogy a zökkenés oly erős volt, hogy sorra estek a kocsi padozatára s egy derék asztalos mester (ha nem csalódom, *Reiner Mihály-nak* hívják) elkiáltotta magát:

— Meg ne moczanjon senki sem!

Hallgattak a szavára s nem is lett bajuk. A kocsiarcsok jobbra-balra repültek, de a kupék vastenekén fekvő emberekben alig okoztak kárt.

Ugy hangzik ez, mint egy csuda!

Rövid pár perc múlva tele volt a baleset környéke emberrel. A vasárnapot ünneplő nép seregestül tödült a sinek mellé, ahol már nyugodtabban tárgyalták az utasok a történeteket. Nagy csoport vette körül gróf *Zichy János*, *Bogyai Máté*, *Bekics Gusztáv*, *Szabó Imre*, *Agoston József* országgyűlési képviselőket, akik gyűjtést is rendeztek egymás között a mozdonyvezető jutalmazására. *Dr. Major Ferencz*, aki szintén a vonaton volt, nem állott közöttük. Az órszobában kötözte be a szerencsétlenül járt vonatvezető kalauz sebeit, fehér kis házikójára nézett, futott az arczán nehéz, keserves könyecsepp végig. Hová fog kerülni, ha innen kiteszik?! Pedig azt sem tudja mi a hibája.

A déli vasut igen előzékenyen sietett a szerencsétlenül járt gyorsvonat utasainak segítségére. Alig negyedóra múlva vonat jött értünk *Székesfejérvárról*, ahol azok az utasok, akik tolytatni akarták az utjukat, bevárták a Kanizsa felől jövő vonatot, amely egészen a baleset színhelyéig jött. Délután két órákor, amikor odaérkezett, *Székesfejérvárról* visszavitték *Polgárdi* az utasokat, akik itt átszálltak a tulról várakozó kanizsai vonatra.

Mikor megindultunk, tele volt minden ablak fejjel. Valamennyien visszaneztünk oda, ahol pirosapántlikás leányok, árvalányhajjas paraszt legények bámészkodtak a porban fet-rengő vaskolozsuzara. Aztán egymásra néztünk. S mindegyikünk tudta, mit gondolt ebben a perczben — a másik. Mégis csak szép az élet!

UJDONSÁGOK.

— A megyés püspök utazása. *Dr. Steiner Fülöp* megyés püspök ma reggel Budapestre utazott, hogy az elhunyt *Czirákgyrófné* halotttestét beszentalje. A püspök holnap, *Jé-ss szentséges szívének* ünnepén a budapesti Angolkisasszonyok templomában ünnepélyes szent misét mond.

— *Triduum*. Lapunk vasárnapi számában már említettük, miszerint azon alkalomból, hogy *Ó Szentsége XIII. Leo* pápa az emberiséget az egyház egyezerkilencszáz éves jubilaris évfordulójára alkalomból *Jé-ss szentséges szívébe* öhajítja, dr. *Steiner Fülöp* megyés püspök *Ó Szentsége* akarata folytán f. hó 9., 10. és 11-én *Jé-ss szentséges szíve* tiszteletére az emberiségnek a szentséges szí-
nek felajánlásával egybekötött háromnapos nyilvános könyörgés tartását rendeli egyházmegyéjében. E nyilvános könyörgés városunkban a következő sorrendben fog megtartatni. A belvárosi plébánia templomban 9-én és 10-én esti fél nyolc órákor, 11-én pedig délután öt órákor fognak megtartatni. A felsővárosi plébánia templomban pedig mindhárom nap esti hét órákor. A tanuló ifjuság a megyés püspök rendeletére külön órákban fogja az ájtatosságot megtartani; és pedig a belvárosi plébánia területén lévő iskolák növendékei — a zárda és a belvárosi iskola leánytanulói kivételével — pénteken és szombaton délután 5 órákor, vasárnap pedig fél négy órákor a főtemplomban, hol az ünnepélyt *Mayer Károly* kanonok tartja. A *Ferencz József* nőnöveldé és belvárosi iskola leánytanulói mind a három napon ugyanazon órákban a szeminarium templomban. A felsővárosi plébániához tartozó iskolák tanulói pedig a felsővárosi plébánia templomban mind a három napon d. u. 5 órákor. Az emberiség felajánlása a szentséges Szívnek vasárnap azaz 11-én tartandó könyörgések alkalmával fog megtörténni.

— *Körlevél*. *Dr. Steiner Fülöp* kiadta ezidei IX. számú körlevelét, melyben elsősorban közli *XIII. Leo* pápának enoklikáját az emberiség felajánlásáról *Jé-ss Szent Szívének*, azután pedig közli a felajánló imádság eredeti szövegét és ennek magyar és német fordítását. Egy-szersmind felhívja lelkeszkedő papágának figyelmét, hogy híveikkel a pápa enoklikájának tartalmát közöljék, megmagyarázván nekik a felajánlás nagy jelentőségét.

— A koronázás évfordulója. Ma június 8-án van harminczkettedik évfordulója annak a történelmi eseménynek, hogy *I. Ferencz József* magyar király *Ó Felségét* a budavári Mátvás-templomban *Szent-István* király koronájával megkoronázták. Az évforduló alkalmából a helybeli összes elemi iskolákban iskolai ünnepek tartottak.

— *Jótékonyág*. *Eszterházy Miklós* Móricz a csákvári templom helyreállítására 1230 frtot adományozott.

— *Gyászhir*. Özv. gróf *Czirákgy Jánosné* haláláról a következő gyászjelentést tettük:

Czirákgy és dénesfalvi gróf *Czirákgy Antal* cs. és kir. kamarás saját és neje született buzini Keglevich Rózsza grófnő csillagkeresztes és palotahölgy valamint gyermekeik: *Margit* és férje galanthai herczeg *Esterházy Miklós* cs. és kir. kamarás, *László* cs. és kir. huszárhadnagy és *Mária*, ugyszintén testvérei: gróf *Csekonicz Constance* szül. *Czirákgy* grófnő palotahölgy és férje zombolyai és janovai gróf *Csekonicz Endre* v. b. t. t. és gyermekeik: *József* és *Béla*; *Sándor* cs. és kir. huszárhadnagy és neje szül. vajai *Vay Margit* báróné; *Pál*, *Gyula* és *Iván*, — gróf *Czirákgy Luiza*; gróf

Czirákgy Béla v. b. t. t. cs. és kir. kamarás, fő-udvarnagy és neje szül. galanthai *Esterházy Mária* grófnő csillagkeresztes és palotahölgy és gyermekeik: *Miklós*, *József* és *György*; — gróf *Czirákgy János* cs. és kir. kamarás és neje szül. zsadányi és törökzentmiklósi *Almágy Erzsébet* grófnő csillagkereszteshölgy és leányuk *Jeanne*; — nagybátyja *petit-verneuille-i* gróf *Dezasse Emil* cs. és kir. kamarás és családja, valamint az összes rokonság nevében is szomorodott szí-
vel jelenti, hogy forrón szeretett, felejtethetlen édesanyjuk, nagyanyjuk, dédanyjuk, anyósuik, testvére és rokonok nagyméltósága *czirákgyi* és dénesfalvi özv. gróf *Czirákgy Jánosné* született *petit-verneuille-i* *Dezasse Luiza* grófnő az *Erzsébet-rend* I. osztályu hölgye, csillagkeresztes és palotahölgy, a pápai hölgy-érdemkereszt tulajdonosnője, a budapesti központi oltáregylet elnöknője folyó évi j nius hó 6-án délután 5 órákor, életének 73-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ismételt ájtatos felvétele és *Ó Szentsége* a pápa áldásának vétele után az *Urban* csendesen elhunyt. A boldogult-nak hiült tetemei folyó év június hó 8-án dél-után 4 órákor fognak lakásán (*V. ker. József-tér* 10. szám alatt) a róm. kath. egyház szer-tartása szerint beszentalatni és *Kenyeriben* (*Vas-megye*) folyó hó 9-én délelőtt 11 órákor, ujalogos beszentalás után, a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. A engesztelő sz miseáldozatot *Budapest*-en a szt. *Ferenczrendiek* templomában, valamint az összes kegyuri tem-
plomokban folyó évi június hó 10-én délelőtt 10 órákor fognak az *Urnak* bemutatni.

A budapesti központ *Oltár-egyesület* vá-lasztmánya külön gyászjelentést adott ki.

A szfejérvári *Oltáregyesület* a gyászszertar-táson *Szőjény-Marich Julia* elnök, *Szborits Jenő* kanonok igazgató és *Lichtneckert Antalné* alelnök fogják képviselni.

— *Műkedvelői színelőadás*. A *székesfejér-vári kath. Legényegylet* ifjusága vasárnap este adta elő *Léway Róza*, *Lévy Mari-ka*, *Albi Mar-git* kisasszonyok és *Horváth Terike* szives köz-reműködésével *Bohnár Gáspár*, tanítóképző-
intézeti tanár kitűnő színművét: *A stiglinceket*. Maga a darab, mely a *Legényegylet*ek szá-mára íródott, egyike a legkitűnőbbeknek, melyeket e téren ismerünk; nemcsak mint mu-lattató mű, de azon erkölcsi tendenzia miatt is, mely az egész darabon vörös fonálként végighúzódik. Rövid tartalma az, hogy *Miczi-ke*, *Karikás András* cipész mester leánya, meg-
veti *Laczinak*, az egyszerű iparosnak szerelmét és magasabb parthiera vadász. Hirom gigerli (stigliczek, szatm őrmegeiesen: stigliczei) erő-sen udvarolnak neki a jó homomány reményé-
ben, de mikor az apa tönkre megy, a faképnél hagyják. Ekkor mir jó volna *Lúczy* is, a veréb, de ez már Esztert választotta, a szorgalmas szegény leányt. *Rozenkraucz*, kinek a meghalt *Karikás* nagy özszeggel tartozott, esel utján akarja *Miczi* *Lúczy* kezére játszani, de a csel kitudódik s *Rozenkraucz*nek magának kell el-vennie *Miczi* *Lúczy* *Léway Róza*, k. a. (*Miczi*) ki a nehéz és változatos szerepet különösen a drámi jelenetekben kitudóan adta, hangjával meg egészen elragadta a közönséget. Ugyesen forgolódott *Lévy Mari-ka* k. a. (*Náncsi*) a nagyravágyó mama szerepében. *Albi Margit* k. a. igen kedves volt mint s erény és szor-galmas *Ezter*. A férfi szerepek majdnem ki-vétel nélkül pompásan sikerültek. A darab két komikus: *Misi* (*Jasper* *Ferencz*) suszterinas és *Rozenkraucz* (*Kovacsevics* *Milán*) már meg-jelenésükkel kacajra indították a közönséget. Kitűnő volt *Hidl József* az apa; *Gira Károly* a részeges/mesterlegénynek, *Mórna* szerepében. *Bugyi István* a *Laczi*, *Barbély Béla* pedig a stiglicz szerepét adták ügyesen. *Vitéz* (*Neu-bauer* *János*) és *Csókási* (*Bihari* *István*) a két szörzőtőlő öreg civődásai szintén jók voltak. De a többi szereplők is kiérdemelték a közön-ség tapsait. A közönség mindvégig jól mulatott és gyakran hitta a szereplőket. A nagy fár-d-ságot igénylő betanítást és rendezést *Bilkei*

Ferenc az egylet másodelnöke végezte. Felülfizetni szívesek voltak: Demmer Sándor 1 frt, Szórády Gyula 70 kr., Csúcs István 60 kr., Péck Gyula, Doris István, dr. Viszota Alajos, Gánes Pál 60 kr., Szabó N., Berta Ferencz, Krentz János, Németh N. 40 kr., Zimmerman N. 30 kr., Kéri Ferencz, Chay Antal, Szép Illés, Hollósy Ferencz, Mauthner N. 20 kr. E helyt is fogadják az Egylet köszönetét. Az előadás után a jókedvű fiatalság tánczra perdült. Helyiségül a Glatz-féle vendéglő kertje szolgált, mert hiszen a Legényegyletnek még ven dégnek kell lennie, ha valahol szerepelni akar.

— **A székesfejvári kath. tanítók egyesülete** e hó 8-án d. e. 11 órakor tartotta a polgári iskola dísztermében *Kutby* József dr. t. főigazgató elnöklete alatt XXI. raggyűlését. *Kutby* József dr. elnök az ülést egy rövid beszédben megnyitván, azon örvendést kijelentést tette, hogy az egyesület, vegyonilag mindig kedvezőbb helyzetbe jut. Ez év folyamán elérí már a tüzsvagyon a 10.000 forintot s akkor azon helyzetben lend, hogy a jótékonytárgyat kiterjedtebb arányban gyakorolhatja. Továbbá azon kijelentést teszi, hogy minden törekvésekkel azon legyenek a tanítók, hogy tekintélyüket, mint tanítók mindig sértetlenül megőrizték a nyilvánossággal szemben. Felhoz egy konkrét esetet, melyben maga is minden áron azon volt, hogy a tanítót senki ne tartsa kisebb embernek az uri osztály bármely tagjánál. Szepessy Géza a pénztár állapotáról tett jelentést, Velinszky Ferencz pedig érdekes előadást tartott a logikai vétségekről a számtan tanításnál, melyet élénk eszmecsere követett.

— **Megint vasuti baleset.** F. hó 5-én este a székesfejvári állomás Dinnyés felőli bejáratú váltóján egy tartalékmozdony kisiklott s a bejárást eltorlaszolta. A 8 órakor este Budapest déli pályaudvarról indult 201. sz. gyorsvonat utasainak e miatt át kellett szállniok s a vonat 70 perc késéssel folytatta útját, miután a mozdonyt a sinekről eltakarították.

— **Rigó Jancsi halálhíre.** Tegnapelőtt este egyik budapesti estilaphoz *Kairóból* a hol ezidőszerint a szerelmes pár időzik, egy névtelen távirat érkezett, mely szerint a világ-híre vergődött pákozdi fiu, a híres cigányprimás pitisben elhalálozott. Ha ez a hír igaz, úgy Rigót most két özvegy siratja, de aligha sokáig. Mint halljuk, a cigányprimások tömegesen készülnek Kairóba, hogy a szöke „szerecsent” új választásra szólítsák föl.

— **A biciklista kalandja.** Csintalan kis kalandja volt a mult vasárnap egy budapesti fiatal embernek, kinek azonban az eset közvetlen tanúi előtt szerencsésen sikerült inkognitóját megőriznie. A szöben forgó ifju bicikli lovag délelőtt egész jó formában érkezett Székesfejvára azzal a szándékkal, hogy tekintettel a déli nap forróságára, a *prima* utat vonatol fogja megtenni. Biciklijét annak rendje és módja szerint föladata a podgyászokcsiba, maga pedig kényelmesen elhelyezkedett egy harmadosztályu kupében, a hol kivüle mindössze három viruló férfi és egy hervadt női utas volt megtelepedve. A zichyfalvai állomáson túl sans géne levette kurtá nadrágját, hogy a ráülpedett port az ablakon kirázza. Ez a művelet azonban balul végződött, mert a kötekedő szél elkapta a könnyű ruhadarabot és elvitte messze, a himes mezők felé. Az ifju nem csekély zavarban volt, mert ruházatának a kabátját lefelé a harisnyáig nem volt folytatás. Elszánt, de óvatos mozdulattal bontotta ki kisedet csomagját s abból kivette az »Egyetértés» vasárnapi mellékletét, melybe azután lábait beleszavargatta. Így természetesen nem vonulhatott be a péthi fürdőre, azért szándékát megváltoztatva Veszprémig zónázott, hoi azután egy hordárral kiegészítette a hiányos toalettet. Ugyancsak innen intézett egy hátatávírat az »Egyetértés» szerkesztőségéhez, melyben a lap rendkívüli nagy terjedelméért áradó szavakban mondott köszönetet. A magunk részéről is melegen

ajánljuk ezt a lapot a biciklis kirándulók figyelmébe, mert annak hasonló balesetknél kiváló hasznát vehetik.

— **Sz. Ferencz-rendűek gyászja.** A helybeli érdemes és buzgó Sz. Ferencz-rendű atyák záródájának portását *Kocsis* Efremet kedden reggel önkivületi állapotban találták szobájában. Az odahívott dr. *Palánszky* kórházi orvos a beteg agyszélhűdést konstatált, ki daczára a rögtön alkalmazott segélynek, a nélkül, hogy öntudatát visszanyert volna, délután 3/4 4-kor kiszenvedett. A boldogult portás világlátott ember volt s érdmes a megemléstésre, hogy jól lehet a magyar nyelven kívül semmi más nyelvet nem értett, itjabb korában, mint sz. Ferencz harmadik rendjének tagja, kétszer megfordult Jeruzsálemben. 1874 óta volt, mint laikus frater, tagja a rendnek s júliusban lett volna 60 éves. Temetése tegnap volt. Az ö. v. f. n.

— **Tűzeset.** A melegebb idők beálltával megint megkezdődnek a felügyelet nélkül hagyott gyermekek okozta tűzesetek. E hó 4-én Csabdi községhez tartozó *Méhes-tanyán* az egyik béresnek négy éves fiacskája a szobában egy gyntaskatulyát talált és a velük egy udvarban levő pajtásával belopódzott egy üres sertésóba, hova számát hordták és azt meggyújtották. Mire a tűzet észrevették, már az egész sor ól lángban állott s a jármára összefutott cselédség csak nagy erőfeszítéssel tudta a veszedelmes közelségben álló épületeket megmenteni. Leégett összesen 23 sertésól és az egyikben 3 drb süldő is benvesztett. Intő példaul szolgálhat ez az eset a gyermekekkel keveset törődő, gondatlan szülőknek.

— **A vonat kerekai alatt.** *Lestenszky* György kiskezei lakos e hó 6-án szörnyű módon vetett véget életének. E nap reggelén ugyanis kibalagott a sz. battányi vasuti töltéshez s a Lepsény felől érkező vonat elé vetette magát. A mozdony kereké jobb karját a szösoros értelmébe leszelte és arczát is rettenetesen összeroncolta. Délután beszállították a megyei kózkórházba, a hol a 60 esztendő öreg ember a nagy vérvesztésé következtében tegnap reggel 5 órakor meghalt.

70 — 35.

— **Szemét szemért.** *Öndől* községben a minap *Hungler* Márton odaváló gazdaember 10 éves fiacskája játék közben összeveszett a vele egyidős *Kluger* Andriással, a ki egy fadarabot fölkapva azzal a kis *Hungler* szemét kiütötte. A fiu édesatyja panasza ment *Kluger* Istvánnéhoz de a nyelves asszony azt felelte, hogy „bár a másik szemét is kiütötte volna!” A haragos apa másnap az utcán találkozott *Kluger* nével és szóváltás közben úgy föltaszította, hogy az asszony erős agyrázkódást szenvedett. Lehet hogy életével fizeti meg azt a találkozást, mert fölélüléséhez kevés a remény. *Hungler* Márton pedig a törvényszék fogja hevességeért felelősségre vonni.

— **Rendőri hírek.** *Megcsipett bicikli tolvaj.* A vasuti ruhás csavargót, a ki a minap dr. *Hercz* Oszkár biciklijét ravasz furfanggal ellopta, a rendőrség tegnap *Keresztes* Lajos taczer cipész segéd személyében kézrekerítette. Keresztes a kihallgatásnál bevallotta, hogy a biciklit a Deutch-féle zálogházban 15 forintért becsapta, a zálogcédulát ismét 8 forintért vesztegette el, a pénzt pedig a Mandl-féle kávéházban eldobozolta. Az álrúhás tolvaj most már a maga rendes gunyájában ül a rendőrség börtönében, a honnan legközelebb az ügyészséghez fogják átkísérni. — **A büntárs.** *Fésü* Józsefet a könyök-közi lopás hűsét tegnap Budapestről ideszállították. A kihallgatásnál kiderült, hogy a lopást tulajdonképpen a károsulttal egy házban lakó *Poras* ékszerész cselédjé *Putaki* Róza követte el, kit gyöngéd érzelmek fűztek *Fésü* Józsihoz. A zsákányt szívével együtt teljesen ennek engedte át, de az ifju *Romeo* nem sokáig élvezhette, mert most *Julia* jával együtt, azaz hogy külön-külön kesereg a rendőrség ingyen szállásán.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. K. D. A. Amint láttad, — jól felhasználuk. Máskor is hasonló pontosságot és gyorsaságot kérünk. Üdv.

Tóvis. Kézhez vettük. Kiadtuk rovatvezetőnknek. A discretióra nézve teljesen nyugodt lehet.

M. J. Az ígérést a magyar ember *bevallani szokta*, nem pedig *megtartani*.

Felelős szerkesztő: *Chay Antal*.

PFINN JÓZSEF Alapított 1858-ban.

Telep: **Patotai-utca 23.** „**CONCORDIA**”

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Sürgöny-cím: **CONCORDIA SZÉKESFEJÉRVÁR** Telefon-szám 79.

Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas” szálloda átellenében.

A legolcsóbb és legdíszesebb temetések elvállaltatnak.

¶ *Kullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek.* ¶ *Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek.*

¶ **!!! Sírkoszorúk !!!** ¶